

ความเป็นมาของปัญหา

การจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาระดับกลาง ระหว่างระดับประถมศึกษาถึงระดับอุดมศึกษา การจัดการศึกษาระดับนี้เป็นการจัดการศึกษาที่มีความสำคัญและเป็นปัญหามาก ที่ว่ามีความสำคัญก็เนื่องจากว่า กำลังคนที่ได้จากการผลิตของการศึกษาระดับมัธยมศึกษาเป็นกำลังคนระดับกลาง ซึ่งเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก ถ้าการจัดการศึกษาระดับนี้มีประสิทธิภาพ ผลิตประชากรที่มีคุณภาพออกมา ก็เชื่อแน่ว่าการพัฒนาประเทศทุกสาขาจะดำเนินไปไคร่ราบรื่นและเจริญก้าวหน้าในทางตรงกันข้าม การพัฒนาประเทศจะได้ผลไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย ถ้าหากว่าไม่เร่งรัดแก้ปัญหาทรัพยากรของประเทศ โดยเฉพาะในด้านคุณภาพของกำลังคน (Manpower)¹ การแก้ปัญหาทรัพยากรด้านกำลังคนนั้น การให้การศึกษาถึงขั้นระดับมัธยมศึกษาจะแก้ได้มากที่สุด นอกจากจะผลิตกำลังคนระดับกลางแล้ว การมัธยมศึกษายังผลิตกำลังคนเพื่อเตรียมเข้าสู่ระดับอุดมศึกษาซึ่งเป็นขั้นที่จะผลิตกำลังคนระดับมัธยมศึกษาของประเทศ และการศึกษาระดับมัศึกษานี้เป็นการศึกษาเพื่อให้เด็กในวัยรุ่นคนหาความสามารถและความถนัดเฉพาะตน โดยจัดให้ผูเรียนมีความรู้ทั้งวิชาการและวิชาชีพที่เหมาะสมกับวัย ความต้องการ ความสนใจ และความถนัดของแต่ละบุคคล เพื่อสนองความต้องการของท้องถิ่นและประเทศชาติด้วย ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า การจัดการศึกษาระดับมัศึกษานั้น เป็น

¹ อนันต์ ลิวเฉลิมวงศ์, "การพัฒนากำลังคนในการพัฒนาเศรษฐกิจ; ประมวลบทความการวางแผนการศึกษาและการพัฒนากำลังคน, (พระนคร: กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานวางแผนการศึกษา, 2507), หน้า 125.

ชั้นที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

ในคาบการจัดการศึกษานั้น การศึกษาระดับมัธยมศึกษากำลังมีการขยายตัว และต่อไปจะขยายตัวมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันหลายเท่า ความซับซ้อนของงานจะยิ่งทวีขึ้น¹ ตั้งแต่ พ.ศ. 2518 เป็นต้นมา ได้มีการขยายการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ออกไปถึงระดับตำบล โดยกรมสามัญศึกษาได้กำหนดเป็นนโยบายของกรมเมื่อมี พ.ศ. 2519 คือ ขยายและเปิดสอนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในระดัอำเภอให้มากยิ่งขึ้น และดำเนินการจัดตั้งโรงเรียนระดับตำบลปีละประมาณ 100 โรงเรียน โดยคำนึงถึงความพร้อมและความเหมาะสมของท้องถิ่นเป็นสำคัญ² นับว่าเป็นการขยายปริมาณออกไปเป็นอันมาก ในการประชุมส่วนภูมิภาคระดับรัฐมนตรีศึกษาและเจ้าหน้าที่ฝ่ายวิจัยตอนเศรษฐกิจแห่งเอเชีย ได้กล่าวถึงการเพิ่มจำนวนของนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาว่า "จำนวนนักเรียนมัธยมศึกษาเพิ่มเร็วกว่าประถมศึกษา และยังคงเพิ่มเรื่อย ๆ ตามการเพิ่มของประชากรในวัยเรียน ระหว่างปี 2503 - 2508 มีอัตราการเพิ่มเฉลี่ยร้อยละ 9.2 ต่อปี แต่ลดลงมาเหลือร้อยละ 7.5 ต่อปี ระหว่างปี 2508 - 2511"³

ตามแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520 - 2524) ได้วางเป้าหมายที่จะเพิ่มจำนวนนักเรียนมัธยมศึกษาในช่วง 5 ปีของแผนไว้เป็นจำนวนทั้งสิ้น 1,610,914 คน เป็นการเพิ่มในภาครัฐบาล 1,364,459 คน (ร้อยละ 34.0 ต่อปี)

¹ กอ สวัสดิ์พานิชย์, "การมัธยมศึกษา", ประมวลบทความเกี่ยวกับการมัธยมศึกษา (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2513) , หน้า 17.

² กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, "นโยบายและแนวทางการดำเนินงานจัดการศึกษาระดับต่าง ๆ ของกรมสามัญศึกษา", 2519. (อัครสำเนา) หน้า 5/2.

³ กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, "พัฒนาการศึกษาในเอเชีย", เอกสารการประชุมส่วนภูมิภาคระดับรัฐมนตรีศึกษาและเจ้าหน้าที่ฝ่ายวางแผนเศรษฐกิจแห่งเอเชีย ระหว่าง 31 พฤษภาคม - 7 มิถุนายน 2514 ณ ประเทศสิงคโปร์, หน้า 22 - 26.

ภาคเอกชน 246,455 คน (ร้อยละ 14.3 ต่อปี)¹ ซึ่งนับว่าเป็นการเพิ่มปริมาณนักเรียนระดับมัธยมศึกษาขึ้นมา จึงทำให้เป็นห่วงในด้านคุณภาพของการศึกษาระดับนี้มาก เพราะในขณะที่จำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้น จำนวนครู วัสดุประกอบการสอน และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆตลอดจนอาคารสถานที่เรียนจะต้องเพิ่มขึ้นด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งจำนวนครูนับว่าเป็นปัญหามาก เรื่องนี้ที่ประชุมส่วนภูมิภาคระดับรัฐมนตรีศึกษาและเจ้าหน้าที่ฝ่ายวางแผนเศรษฐกิจแห่งเอเชียเห็นว่า "...ในขณะที่ที่นักเรียนมัธยมศึกษาเพิ่มเกือบ 2 เท่าตัว แต่จำนวนครูเพิ่มน้อยกว่า เห็นได้จากแนวโน้มของอัตราส่วนนักเรียนต่อครูเพิ่มขึ้น ในปี 2503 อัตราส่วนจำนวนนักเรียนต่อครูในภูมิภาคเอเชียเท่ากับ 22 : 1 ในปี 2511 เป็น 24 : 1 ..."²

นอกจากนี้โรงเรียนมัธยมศึกษาในปัจจุบันยังประสบปัญหาอีกหลายด้าน ประจวบกับเหตุการณ์ โศกนาฏกรรมถึงสภาพโรงเรียนมัธยมศึกษาในปัจจุบันไว้ว่า ปัจจุบันโรงเรียนมัธยมศึกษาประสบปัญหา 3 ประการ คือ

1. ปัญหาเนื่องมาจากนักเรียน ซึ่งนอกจากจะมีการเพิ่มปริมาณนักเรียนมัธยมศึกษาขึ้นมาแล้ว พฤติกรรมของนักเรียนมัธยมศึกษายังเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมมากด้วย นักเรียนมีความต้องการสิทธิต่างๆเพิ่มขึ้น ความสัมพันธ์อันดีกับครูมีน้อยลง
2. ปัญหาเกี่ยวกับครู ปัญหาในเรื่องพฤติกรรมที่นักเรียนแสดงออกต่อครู เช่นมีการต่อต้านหรือขี้ด่า และปัญหาที่โรงเรียนได้รับการบรรจุครูใหม่ ในแต่ละปีการศึกษาอันเนื่องมาจากการขยายปริมาณของนักเรียนก็คือ ทำให้ครูไม่ประสบผลสำเร็จในด้านการสอน การปกครองนักเรียนล้มเหลว เหล่านี้ ย่อมเป็นผลกระทบกระเทือนต่ออาชีพครูมากมาย

¹ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2520 - 2524 (กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, 2520), หน้า 19.

² กองแผนงาน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, พัฒนาการศึกษาในเอเชีย, เอกสารการประชุมส่วนภูมิภาคระดับรัฐมนตรีศึกษาและเจ้าหน้าที่ฝ่ายวางแผนเศรษฐกิจแห่งเอเชีย ระหว่าง 31 พฤษภาคม - 7 มิถุนายน 2514 ณ ประเทศสิงคโปร์, หน้า 22-26.

3. ปัญหาเกี่ยวกับอาคารสถานที่ เช่นห้องเรียนไม่พอเพียงเพราะขาดงบประมาณ เป็นต้น

ในเรื่องนี้มีปัญหาที่สำคัญที่โรงเรียนมัธยมศึกษาต้องประสบคือการเปลี่ยนระบบการศึกษาจาก 7-3-2 มาเป็น 6-3-3 ตั้งแต่ปีการศึกษา 2521 ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 นั้น ในปีการศึกษา 2521 โรงเรียนมัธยมศึกษาทั่วประเทศจะต้องเปิดรับนักเรียน 2 ระดับสำหรับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น คือ รับนักเรียนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เข้าเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (ม.1) ให้เรียนตามหลักสูตร พ.ศ. 2521 และรับนักเรียนที่เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 เข้าเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (มศ.1) ให้เรียนตามหลักสูตร พ.ศ. 2503 ดังนั้นระดับชั้น จำนวนนักเรียน จำนวนครู อาคารสถานที่เรียน และสิ่งบริการต่างๆสำหรับครูและนักเรียนจะต้องเพิ่มขึ้นอย่างมากมาย นับว่าเป็นปัญหาที่โรงเรียนมัธยมศึกษาทุกโรงเรียนจะต้องหาทางแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า จึงน่าจะมีผลกระทบกระเทือนและก่อให้เกิดปัญหาในการบริหารงานโรงเรียนมัธยมศึกษาเป็นอย่างมาก

จากการที่เล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาระดับมัธยมศึกษา และมองเห็นปัญหาจากการเปลี่ยนแปลงต่างๆดังกล่าว จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจ และคิดว่าน่าจะได้มีการศึกษาระบบการบริหารของโรงเรียนมัธยมศึกษา ศึกษางาน ทฤษฎี และหลักการต่างๆที่ผู้บริหารการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในระดับนี้ เข้าใจและปฏิบัติอยู่ ตลอดจนหาข้อมูลมาวิจัย เพื่อจะได้นำผลที่ได้จากการวิจัยไปเสนอเป็นแนวทางปรับปรุงระบบการบริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา และเป็นข้อเสนอเพื่อเป็นแนวปฏิบัติในการบริหารสำหรับผู้บริหารโรงเรียนอันจะได้นำไปปรับปรุงการศึกษาภายในโรงเรียนของตนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาโครงสร้างของระบบบริหารในโรงเรียนมัธยมศึกษา
2. เพื่อศึกษางานบริหารภายในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยเฉพาะในด้านงาน

วิชาการ งานบุคคล งานกิจการนักเรียน งานธุรการ และงานความสัมพันธ์กับชุมชน

3. เพื่อศึกษาปัญหาโครงสร้างของระบบบริหารและปัญหาการบริหารงานของ
ผู้บริหารทั้ง 5 ประเภทดังกล่าวในโรงเรียนมัธยมศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตดังต่อไปนี้

1. การวิจัยครั้งนี้เกี่ยวข้องกับเฉพาะงานบริหารการศึกษาระดับโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตศึกษา 11 เท่านั้น โรงเรียน
ที่ใช้เป็นประชากรในการวิจัยเป็นโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

(มศ. 1 - 3) และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (มศ. 1 - 5) ในจังหวัด
นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ และศรีสะเกษ

2. ผู้วิจัยมุ่งศึกษางานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาในงานหลัก
ของผู้บริหาร 5 ประการ คือ งานวิชาการ งานบุคคล งานกิจการนักเรียน งานธุรการ
และงานความสัมพันธ์กับชุมชน

3. ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยได้จากความเห็นในการตอบแบบสอบถามของ
กลุ่มผู้บริหาร กลุ่มนักวิชาการ และกลุ่มประชาชน ได้จากการสังเกตการปฏิบัติงานใน
โรงเรียนต่างๆ และได้จากการสัมภาษณ์กลุ่มบุคคลดังกล่าว รวมทั้งสัมภาษณ์ผู้บริหาร
การศึกษาที่เกี่ยวข้องด้วย

คำจำกัดความ

1. โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 - 3 หรือชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 - 5 ที่สังกัดกองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตศึกษา 11

2. งานบริหารการศึกษา หมายถึง กิจกรรมต่างๆที่บุคคลหลายฝ่ายร่วมกัน
ดำเนินการเพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชน ประชาชน หรือสมาชิกของสังคมในทุกๆด้าน เช่น
ความสามารถ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ค่านิยม หรือคุณธรรม ทั้งในด้านการสังคม
การเมือง และเศรษฐกิจ เพื่อให้บุคคลดังกล่าวเป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพของ

สังคม โดยกระบวนการต่าง ๆ ทั้งที่เป็นระเบียบแบบแผนและไม่เป็นระเบียบแบบแผน ทั้งในและนอกโรงเรียน¹ ตามแนวของฟิสค์ (Fisk) แบ่งไว้เป็น 4 ประเภท คือ งานวิชาการ งานบุคคล งานธุรการ และงานความสัมพันธ์กับชุมชน² แต่เพื่อให้งานบริหารการศึกษามีความสมบูรณ์ทุกค่า จึงได้เพิ่มเติมงานบริหารกิจการนักเรียนเข้าไว้ด้วย รวมเป็น 5 ประเภท

2.1 งานวิชาการ หมายถึง การจัดกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขการสอนนักเรียนให้มีประสิทธิภาพตรงตามเป้าหมายของการศึกษา³

2.2 งานบุคคล หมายถึง การดำเนินการเพื่อให้ครูอยู่ในสภาพที่จะปฏิบัติงานทางการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ เต็มกำลังความสามารถ และทำงานอย่างมีความสุขความพอใจ⁴

2.3 งานกิจการนักเรียน หมายถึง การให้บริการแก่นักเรียนในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านสุขภาพอนามัย การจัดบริการแนะแนว จัดทำระเบียบสะสม จัดกิจกรรมส่งเสริมหลักสูตร จัดบริการอาหารกลางวัน เป็นต้น ทั้งนี้ก็เพื่อช่วยให้นักเรียนแต่ละคนได้รับความรู้และประสบการณ์จากโรงเรียนให้มากที่สุด⁵

¹ ภิญโญ สาทร, หลักบริหารการศึกษา, (พระนคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2519), หน้า 6.

² Robert S. Fisk, "The Task of Educational Administration" in The Administrative Behavior in Education (New York: Harper and Row, 1957), pp. 211-225.

³ ภิญโญ สาทร, หลักบริหารการศึกษา, หน้า 232.

⁴ เรื่องเดียวกัน, หน้า 155.

⁵ H.L. Isaksen, "Planning for the Total Pupil Personnel Service" in School Executive's Guide (N.J.: Prentice-Hall, 1964), pp. 502-503.

2.4 งานธุรการ หมายถึง การให้บริการแก่งานต่างของโรงเรียน เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้¹ การให้บริการส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการเงิน ธุรการ และการบำรุงรักษาอาคารสถานที่²

2.5 งานความสัมพันธ์กับชุมชน หมายถึง การสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยใช้วิธีการต่างๆ เป็นเครื่องมือสื่อความสัมพันธ์ เช่น การตั้งสมาคมผู้ปกครองและครู การใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียนจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน การใช้แหล่งวิชาการในชุมชนให้เป็นประโยชน์ในการเรียนการสอน เป็นต้น³

3 เขตศึกษา 11 หมายถึง เขตที่รวมเอาหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาซึ่งแบ่งตามสภาพภูมิศาสตร์ วัฒนธรรม และปริมาณด้านการศึกษาครอบคลุม 5 จังหวัด คือ นครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ และศรีสะเกษ

4. ผู้บริหาร หมายถึง บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดและดำเนินงานโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งในและนอกโรงเรียน

4.1 ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ และผู้ช่วยครูใหญ่

4.2 ผู้บริหารนอกโรงเรียน หมายถึง อธิบดี รองอธิบดี ผู้ว่าราชการจังหวัด ศึกษาธิการจังหวัด ศึกษาธิการอำเภอ ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัด และผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอ

¹ Leo M. Casey, School Business Administration (New York: The Center for Applied Research in Education, 1964), p. 1

² Rudyard K. Bent, Administration of Secondary School (New York: McGraw-Hill Book Company, 1960), pp. 257 - 277.

³ กัญญา สาร, หลักบริหารการศึกษา, (พระนคร: สำนักพิมพ์วัฒนาพานิช, 2519), หน้า 220-231.

5. นักวิชาการ หมายถึง บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการให้ความรู้แก่นักเรียน ได้แก่ หัวหน้าสาขาวิชา และครูอาจารย์ผู้สอนในโรงเรียน

6. ประชาชน หมายถึง บุคคลผู้อยู่ใกล้ชิดกับโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย รวมทั้งผู้ปกครองนักเรียนในโรงเรียนด้วย

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

จากการวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะได้รับประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. รู้อโครงสร้างของระบบบริหารโรงเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตศึกษา 11

2. รู้อการปฏิบัติงานของโรงเรียนว่าบุคลากรทุกฝ่ายมีความเข้าใจในงาน 5 ประการซึ่งเป็นงานหลักในการบริหารการศึกษาเพียงใด

3. นำผลที่ได้จากการวิจัยเป็นข้อเสนอแนะโรงเรียน เพื่อปรับปรุงการบริหารโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น

4. นำผลที่ได้เสนอผู้บริหารการศึกษาระดับสูงเพื่อเป็นแนวทางในการหาความช่วยเหลือผู้บริหารโรงเรียนต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ก. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตศึกษา 11 คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ และศรีสะเกษ ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้จังหวัดเป็นกลุ่มตัวอย่าง 3 จังหวัด คือนครราชสีมา บุรีรัมย์ และศรีสะเกษ จากนั้นใช้วิธีสุ่มตัวอย่างวิธีเดียวกัน สุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาจากจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้โรงเรียนมาเป็นกลุ่มประชากรตัวอย่าง 19 โรงเรียน

ข. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการศึกษาภาคสนาม (Field Study) โดยใช้เครื่องมือและเทคนิคในการสังเกต สัมภาษณ์ และแบบสอบถามที่สร้างขึ้น สำหรับแบบสอบถามมี 3 ฉบับ คือ แบบสอบถามความเห็นของผู้บริหาร แบบสอบถามความเห็นของนักวิชาการ และแบบสอบถามความเห็นของประชาชน แบบสอบถามแต่ละฉบับมี 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นเรื่องเกี่ยวกับงานบริหารการศึกษาภายในโรงเรียน ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

เมื่อผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลได้แล้ว นำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์แยกตามประเภทผู้ตอบ โดยเสนอเป็นตารางแสดงความถี่ของจำนวน หากการยอด และอธิบายประกอบตาราง

ลำดับขั้นของการเสนอข้อมูล

ในการเสนอข้อมูลได้จัดลำดับขั้นไว้ดังนี้ ความเป็นมาของปัญหา ความมุ่งหมายของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย คำจำกัดความ ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย และวิธีดำเนินการวิจัย ได้รายงานไว้ในบทที่ 1 บทที่ 2 กล่าวถึงข้อเขียนและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งจะได้นำกล่าวถึงงานบริหารการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารกิจการนักเรียน การบริหารงานธุรการ และการบริหารงานความสัมพันธ์กับชุมชน ในบทที่ 3 กล่าวถึงวิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล สำหรับผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะรายงานไว้ในบทที่ 4 และในบทที่ 5 จะเป็นการสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และขอเสนอแนะ